

Kakanyo le Sci-Fi

Z_t le tšweletšo ya Moriti

ka David Dodkins

"K_a moo, o nyaka go kwa kanegelo ya ga Z_t le peu ya moreti? Go Lokile, ke ye, ngwana.

Kgalekgale, nakong ye kgolo, ge Kgoši ye maatla Agamemnon le morwarragwe Menelaus le bagale ka moka ba kgale, ba be ba tšwele kgaufsi ga Aegean go dikologa maboto a Troy, go be go phela kgošana ye nnyane ya Corinth yeo e bitšwago Z_t.

Ge tatagwe, Kgoši ya Corinth, a sepela le Magerika a mangwe go phethagatša kano ya bona go Menelaus, Z_t e be e sa le ngwana yo monnyne kudu, yo a bego a sa kgone go sepela le mašole ba ntwa. Eupša seo e be e le mengwaga ye šupa ya go feta, gomme mašole a ntwa ga se ba hlwa ba boa. Z_t o be a gapeletšega go tšea maikarabelo a magolo a go laola mmušo, mošomo wo a bego a ikwa a se a lokela go o dira, ka gobane a be a se a ka a itemogele ntwa goba a dira sefe goba sefe seo se swanetšego ntwa. Ka mantšu a fasana, malapa a borena ba be ba mmitša Lešata le Lešweu. Le go amolete yeo mmagwe a bego a mo fa neelego nakong ya lehu la gagwe, go be go ngwadilwe: "Z_t = a_t".

Ge ngwaga wa bošupa wa Ntwa ya Troy o be o batamela mafelelong, Pallas Athena o ile a iša mahlo a gagwe go Corinth gomme a bona kwelobohloko go Z_t yo a se nago maitemogelo, yo a bego a tla swanela

go ba kgoši ka pela, ka gobane o be a tseba gore tatagwe a ka se sa boa go tšwa ntweng. O ile a rarolla gore a mo lokišetše seo se bego se etla. O ile a ikhupetša ka lešela le tsotwa, gomme ka fao, a iphihla mahlong a batho, o ile a tsena kgorong ya Corinth bošegogare gomme a ripa moriri wa Z_t . O ile a aga seswantšho sa motho gomme a budulela moya go sona, gomme a se lokollela toropong. O be a hlotše sephedi sa moriti - diphoofole tšeo di lebelegago bjalo ka batho eupša ga di na moya.

Ge le dikela, sanokwana se ile sa hlasela sa bolaya sehlopha ka moka sa bahlokamedi, sa tlogela monna o tee fela a phela go begela mookamedi wa bahlokamedi. Ge Z_t a tsebišwa ka senokwana se se itirelago boithatelo ka toropong, o ile a tšhoga, ka gobane a be a sa tsebe gore a direng. Ga se a ka a lebane le senokwane pele; o be a belaela taolo ya bokgoni bja gagwe. Ka fao, Pallas Athena wa mahlo a matsoto a apara bjalo ka yo mongwe wa bašomi ka mošate gomme a goe Z_t ka sebopego sa motho.

74

"Morena wa ka," a rialo, "o tshwenyegile ke senokwana sa mo toropong. Se se tšhabe, eupša sepela o le tee go ya kgaolong ya godimo ya toropo, lefelong le legolo la toropo, ge le se na motho, gomme letšatši le le godimo kudu. Se tšee selo sefe goba sefe ntle le lebotlelo la beine le leoto la konyana, gomme ge o kgonthišetše gore o tee, aga aletare gomme o dire neelo ya beine le nama ya konyana. Morago rapela go Helios, modimo wa letšatši yo a šireletšago Corinth, bakeng sa tlhahlo. O tla bona o tla arabja."

Z_t o ile a nagana gore ye ke kgakollo ye botse gomme a dira ka mokgwa wo Athena a mo laetšego ka gona. O ile a namela kgaolong ya godimo, a aga altare, a neela beine le konyana, gomme a rapelela tlhahlo. Nako ye a fetšago, senokwana se ile sa tšwa ka moriting. Z_t o ile a lemoga gore o dirile phošo ye kgolo ya go tla a le tee gape a se na dibetša kgaolong ya godimo ye e se nago motho mola senokwana se be se lokologile mo toropong. Senokwana se ile sa batamela go Z_t gomme sa mo ripa lerama ka dinala tša sona tše ditelele.

Ka lentšu la bogale, a re, "O ile wa nagana go tšea sabola le wena, o be o tla mpolaya bjale. Go e na le seo, bontši bja badudi bag ago bat

la hlokofala ka lebaka la diphošo tša gago. Lebadi le le tla go gopotša phošo ya gago". Gomme morago a sepela.

Tseleng ya go boela mošate, Z_t o be a šoma kudu go nagana ka seo se diregilego: "Ke ka baka la eng a sa mpolaye? Ke ka lebaka la eng ke sa tšeeng sabola le nna? Eupša ke swanetše go ithuta go tšwa mo go se. Ge ke eba kgoši ka letšatši le lengwe, diphošo tša ka di tla dira gore bathoba bantši ba hlokofale. Ke swanetše go ithuta go tšwa diphošong ka mong gore ke se di bušetše."

"Ge a be a nagana ka dilo tše, amulete ya gagwe ya fiša mo kgareng ya gagwe. Ge a se lebelela, o bone gore mongwalo wo o lego amuleteng o fetotšwe ka maselamoto: lefelong la " $Z_t = a_t$ " bjale go be go eme " $Z_t = a_t - \theta a_{(t-1)}$ " – fomula ya bogologolo yeo e šomišetšwego ke sehlopha sa Tshepedišo ya Palogare ya Mosepelo.

"Ee" Z_t a nagana, "ke tšhomišo ya diphošo tša ka tša nakong ye e fetilego."

"Ge a fihla mošate, Pallas Athena a mo ya go yena sebopego sa molaodi wa mašole. "Bjalo, morena wa ka, banna ba bantši ba hlokofetše ka baka la diphošo tša gago."

75

"Ee, molaodi wa mašole, ke nnete," Z_t a araba, "eupša le ge ke itshola ka diphošo tša ka, ga ke sa di boifa. Ke karolo ya ka."

"Gabotse. Kgoši ya ka moso e swanetše go kgona go dumela diphošo tša yona, go ithuta go tšona, le go di lokiša. O tla ba le sebaka se sengwe go fenywa senokwane."

Ge Athena a bolela ka moo, o lahlile sebopego sa gagwe gore Z_t a tsebe gore o pele ga Olimpiana. "Bošego bjo, o swanetše go ya lebitleng la badimo ba geno ge ngwedi o tšwela godimo ge motsomi Artemis a ya lefaufaug ka koloi ya gagwe ya silibere. Tšea sabola le kotse ya gago gomme o lebane le senokwana. Bošego bjo, bokamoso bja Ntlo ya Corinth bo tla šupša, gobane tatago o wele ntweng mesong ye. Ka go thuthupa, o tšwelela pele ga mahlo a Z_t ."

A lemoga maele a Olimpo, Z_t a ya lebitleng la badimo bag abo a le tee. Senokwana se be se mo emetše gona. Ka go gegea, sa bitša Z_t .

"Bjale o tllile go hwela mo go bahu ba gago? Bea sabole ya gago. Ga o na bokgoni bja tatago. O se ke wa leka go kgoketša ka mantšu, gobane ga o na leleme la silibere la mmago goba maleatlana a gagwe. Ga o swanele ke badimo ba gago."

"Khutšo, diabololo, ke nnete ka moka seo o se boletšego. Ga ke na bokgoni bja Tate ka sabola goba maatla a Mma ka mantšu, efela megopolo ya bona e sa phela go nna. Tate o hlokošetše lefaseng la boditšhabatšhaba go šireletša setšhaba sa rena. Sebete sa gagwe se tla fenya letšhogo la ka. Mma a ka ba le maatla a maleatlana, efela maleatlana a maatla kudu ke maatla a lerato. Lerato la ka la setšhaba sa rena le tla fenya mešomo ya gago ye leswiswi. Ga ke badimo ba ka, efela ke sa le madi a bona. Gomme bjale ke tseba leina la gago, diabololo."

Z_t ga a hloke go lebelela amulete ya gagwe go tseba gore e bontšha fomula ya lekgotla la bogologolo la tshepetšo ya ARMA, batsomi ba diabololo: " $Z_t = Z_{(t-1)} + at - \theta_{(t-1)}$ ". Bjale o be a tseba gore le ge e be e se batswadi ba gagwe, o be a sa le tshepedišo ya bao ba bilego pele ga gagwe.

Ka go tsenya sebetla sa gagwe mokotleng, Z_t a batamela sebatana.

"Ke go thea leina: madi a madi a ka, nama ya nama ya ka, moriti wa moya wa ka. O tshepedišo ya ARIMA. O nna. Ke wena. O tshenyo yeo nka bego ke e dirile ka go se tsebe. Nkabe ke dirile ka baka a go se hlokomele ga ka. O yo nkego ke bego ke le yena, efela bjale ke farologanya le wena. Ke go bone. Ke bone meputso ya diphošo tša ka. Ke bone dimpho tša badimo ba ka. Ga ke sa le wena; ke farologantšwe."

Ka mantšu a, Z_t a swara tšweletšo ya moriti, gomme ya timelela ka matsogong a gagwe.

Kanegelo e re se ile sa fa Z_t mantšu a a mafelelo: "Mafelelong, o loketše go ba kgoši. Nkgopole. Gopola seo se tlogo direga ge o sa kgone go lebana le ditlhohlo tšeo di go emetšego. O na le maatla go feta ka moo o naganago."

